

Skaleta op Kreta: een prima verzamelplaats

F. Vervaeet

Skaleta on Crete: an excellent collecting site

In 2000 I visited the Greek island Crete, in particular Skaleta Bay. There I took several samples of shell grit, altogether about 10 liters. These samples contained 203 different species, among which were a lot of gem Turridae.

In mei 2000 gingen we voor het eerst op vakantie met onze 8 maanden oude dochter. We wilden niet te lang vliegen, maar toch mooi weer hebben, dus kozen we voor Rethymion op het Griekse eiland Kreta. Vol verwachting vertrokken we naar de luchthaven, waar ons een onaangename verrassing wachtte. Het vliegtuig had 8 uur vertraging, dus in plaats van een vertrek om 5 uur in de namiddag, zouden we nu om 1 uur in de nacht vertrekken. In de rij voor de vertrekbalie wachtend vroegen we ons af of we eigenlijk wel midden in de nacht wegwilden. Lang hoefden we hierover niet na te denken. Een medewerkster van de luchtvaartmaatschappij vroeg of we met haar meewilden komen. In verband met de vertraging werden gezinnen met kinderen overgeboekt op een andere vlucht die binnen een uur zou vertrekken. Of we daar wellicht interesse in hadden? In plaats van veel later, vlogen we nu zelfs nog eerder naar het zonnige Kreta.

In ons hotel aangekomen was het ondertussen laat geworden. De volgende morgen konden we voor het eerst rondkijken in de omgeving van ons hotel. Het strand voor het hotel bestond uit grove kiezelstenen en er waren geen schelpen te vinden. Het water was ook te troebel om te kunnen snorkelen. Later op de dag liepen we naar Rethymion, maar hoewel deze plaats een zandstrand heeft, waren hier ook weinig schelpen te vinden. Her en der waren op rotsen enige gibbula's en patella's te vinden, maar daar hield het eigenlijk wel op. Ook het snorkelen leverde niets op door het zeer troebele water.

Voor vertrek had ik nog door het correspondentieblad gebladerd op zoek naar informatie over vindplaatsen op Kreta. In een artikel in CB 287 stond een verhaal over de mooie vondsten bij Skaleta door F. Bours. Deze plaats lag op slechts 5 kilometer van ons hotel, dus als laatste redmiddel heb ik deze plaats bezocht in de hoop hier nog wat schelpen te kunnen vinden.

Hoewel de baai van Skaleta er op het eerste gezicht niet bijzonder veelbelovend uitzag, bleek dit bij nader onderzoek een zeer goede vindplaats te zijn. De baai van het Skaleta is het best bereikbaar via het Creta Star Hotel. Langs het smalle strand is bij laag water wat gruis te verzamelen uit een smalle gruisrand. In zee voor het strand liggen her en der stukken oud steen, begroeid met wat wieren. Hier zijn *Cerithium rupestre* en *Columbella rustica* levend te verzamelen. Op een meter of 10 van het strand wordt het water plotseling een stuk dieper (3 tot 4 meter). Hier ligt heel veel gruis met daartussen ook een aantal grotere soorten.

Bij het Creta Star hotel hoort ook een bar die op een in zee uitstekende rotspartij staat. Hierachter gaat het strand verder. Langs de bar is een rotsachtig strand. In de rotsen zitten vele gaten die tot de rand aan toe zijn gevuld met gruis. Hoger op het strand liggen allerlei grotere soorten aangespoeld, zoals *Barbatia barbatia*, verschillende *Clanculus* soorten, etc. Het lijkt erop dat deze schelpen tijdens voorjaarsstormen zijn aangespoeld. Dit aanspoelsel is aan het begin van mei (begin toeristenseizoen) wellicht interessant, maar later in het seizoen zullen deze schelpen waarschijnlijk zijn verbleekt door de zon.

Op verschillende plekken in de baai van Skaleta heb ik gruismonster genomen. De eerste plek was in zee bij de drop-off naar een diepte van ongeveer drie meter. Al snorkelend heb ik hier gezocht naar grotere schelpen en

op plekken met gruis heb ik steeds een schepnetje vol met gruis verzameld. Daarnaast heb ik langs het strand gruis verzameld. Hier lag een dun gruislijntje. Tot slot was er achter de in zee uitstekende bar een soort rotsplateau. Her en der zaten er diepe gaten in dit plateau die vol zaten met gruis. Uit een paar van deze gaten heb ik al het gruis gehaald.

Al het verzamelde gruis heb ik gezeefd en de grote stenen en schelpen eruit gehaald tot er ongeveer 10 liter gruis over was. Dit gruis heb ik afgelopen jaren uitgezocht en dat heeft uiteindelijk tot de hieronder vermelde soortenlijst geleid. Opvallend is het zeer grote aantal gevonden soorten, namelijk 203. Vergelijking met de door F. Bours opgestelde lijst laat zien dat er nog zeker 43 meer soorten zijn te verzamelen. Dit maakt Skaleta naar mijn mening tot een zeer bijzondere vindplaats. Opvallend vond ik ook het grote aantal zeer gave Turridae soorten die in het gruis te verzamelen waren.

Ik zou een ieder die Kreta bezoekt en hiertoe de gelegenheid heeft willen aanmoedigen om deze vindplaats te bezoeken. Ik ben zeer benieuwd of het grote aantal gevonden soorten een toevalstreffer was of dat dit echt een goede vindplaats is. Graag hoor ik de mening van anderen over deze vindplaats.

Tot slot nog een woord van dank aan Joop Eikenboom voor zijn hulp bij het determineren van de vele gevonden microschelpen.

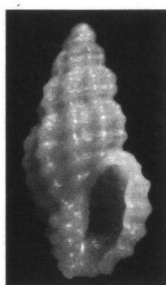
Soort	Auteur
Gastropoda	
1	<i>Patella caerulea</i> Linnaeus, 1758
2	<i>Patella rustica</i> Linnaeus, 1758
3	<i>Patella ulyssiponensis</i> Gmelin, 1791
4	<i>Acmea virginea</i> Muller, 1776
5	<i>Smaragdia viridis</i> (Linnaeus, 1758)
6	<i>Diodora gibberula</i> (Lamarck, 1822)
7	<i>Emarginula adriatica</i> Costa, 1829
8	<i>Emarginula huzardii</i> Payraudeau, 1826
9	<i>Emarginula octaviana</i> Coen, 1939
10	<i>Haliotis tuberculata</i> Linnaeus, 1758
11	<i>Calliostoma gualterianum</i> (Philippi, 1848)
12	<i>Clanculus corallinus</i> (Gmelin, 1790)
13	<i>Clanculus cruciatus</i> (Linnaeus, 1758)
14	<i>Clanculus jussieui</i> (Payraudeau, 1826)
15	<i>Gibbula adansoni</i> (Payraudeau, 1826)
16	<i>Gibbula adriatica</i> (Philippi, 1844)
17	<i>Gibbula ardens</i> (Von Salis, 1793)
18	<i>Gibbula fanulum</i> (Gmelin, 1791)
19	<i>Gibbula guttadauri</i> (Philippi, 1836)
20	<i>Gibbula turbinoides</i> (Deshayes, 1835)
21	<i>Gibbula umbilicaris nebulosa</i> (Philippi, 1848)
22	<i>Gibbula umbilicaris umbilicaris</i> (Linnaeus, 1758)
23	<i>Gibbula varia</i> (Linnaeus, 1758)
24	<i>Jujubinus exasperatus</i> f. <i>monterosatoi</i> Bucquoy, Dautzenberg & Dolfus 1884
25	<i>Jujubinus striatus</i> (Linnaeus, 1758)
26	<i>Osilinus turbinatus</i> (Von Born, 1778)
27	<i>Phorcus richardi</i> (Payraudeau, 1826)
28	<i>Dikoleps nitens</i> (Philippi, 1844)
29	<i>Bolma rugosa</i> (Linnaeus, 1767)
30	<i>Homalopoma sanguineum</i> (Linnaeus, 1758)
31	<i>Tricolia pullus pullus</i> (Linnaeus, 1758)

32	<i>Tricolia tenuis</i> (Michaud, 1828)
33	<i>Tricolia speciosa</i> (Von Muhlfeldt, 1824)
34	<i>Bittium jadertinum</i> (Brusina, 1865)
35	<i>Bittium latreillii</i> (Payraudeau, 1826)
36	<i>Bittium reticulatum</i> (da Costa, 1778)
37	<i>Cerithium rupestre</i> Risso, 1826
38	<i>Fossarus ambiguus</i> (Linnaeus, 1758)
39	<i>Megalomphalus disciformis</i> (Granata & Grillo, 1877)
40	<i>Dizoniopsis bilineata</i> (Hornes, 1848)
41	<i>Cerithiopsis minima</i> (Brusina, 1865)
42	<i>Cerithiopsis tubercularis</i> (Montagu, 1803)
43	<i>Krachia cylindrata</i> (Jeffreys, 1885)
44	<i>Metaxia metaxae</i> (della Chiaje, 1828)
45	<i>Cheirodonta pallescens</i> (Jeffreys, 1867)
46	<i>Monophorus erythrosoma</i> (Bouchet & Guillemot, 1978)
47	<i>Monophorus perversus</i> (Linnaeus, 1758)
48	<i>Seila trilineata</i> (Philippi, 1836)
49	<i>Epitonium algerianum</i> (Weinkauff, 1866)
50	<i>Epitonium clathratulum</i> (Kanmacher, 1798)
51	<i>Epitonium clathrus</i> (Linnaeus, 1758)
52	<i>Epitonium lamellosa</i> (Lamarck, 1822)
53	<i>Epitonium turtonis</i> (Turton, 1819)
54	<i>Eulima glabra</i> (da Costa, 1778)
55	<i>Melanella alba</i> (da Costa, 1778)
56	<i>Melanella polita</i> (Linnaeus, 1758)
57	<i>Nanobalcis nana</i> (Monterosato, 1878)
58	<i>Vitreolina philippii</i> (De Rayneval & Ponzi, 1854)
59	<i>Melarhaphé neritoides</i> (Linnaeus, 1758)
60	<i>Alvania amati</i> Oliverio 1986
61	<i>Alvania cancellata</i> (da Costa, 1778)
62	<i>Alvania cimex</i> (Linnaeus, 1758)
63	<i>Alvania discors</i> (Allan, 1818)
64	<i>Alvania lineata</i> Risso, 1826
65	<i>Alvania rudis</i> (Philippi, 1844)

- 66 *Crisilla chiarelli* (Cecalupo & Quadri, 1995)
 67 *Crisilla semistriata* (Montagu, 1808)
 68 *Manzonina crassa* (Kanmacher, 1798)
 69 *Pusillina lineolata* (Michaud, 1832)
 70 *Pusillina marginata* (Michaud, 1832)
 71 *Pusillina philippi* (Aradas & Maggione, 1844)
 72 *Rissoa auriformis* Pallary 1904
 73 *Rissoa guerini* Recluz 1843
 74 *Rissoa multicincta* Smriglio & Mariottini 1995
 75 *Rissoa rodhensis* Verduin 1985
 76 *Rissoa scurra* (Monterosato, 1917)
 77 *Rissoa similis* (Scacchi, 1834)
 78 *Rissoa variabilis* Von Muhlfeldt 1825
 79 *Rissoa violacea* Desmarest 1814
 80 *Rissoina bruguierei* (Payraudeau, 1826)
 81 *Setia ambigua* (Brugnone, 1873)
 82 *Setia amabilis* (Locare, 1886)
 83 *Setia antipolitana* (Van der Linden & Wagner, 1987)
 84 *Setia maculata* (Monterosato, 1869)
 85 *Setia pulcherrima* (Jeffreys, 1848)
 86 *Setia scillae* (Aradas & Benoit 1876)
 87 *Pisina glabrata* (Von Huehlfeldt, 1824)
 88 *Peludina littorina* (delle Chiaje, 1828)
 89 *Barleeia unifasciata* (Montagu, 1803)
 90 *Caecum auriculatum* de Folin, 1868
 91 *Caecum clarkii* Carpenter, 1858
 92 *Caecum subannulatum* de Folin, 1870
 93 *Caecum trachea* (Montagu, 1803)
 94 *Hydrobia acuta* (Draparnaud, 1805)
 95 *Tornus subcarinatus* (Montagu, 1803)
 96 *Truncatella subcylindrica* (Linnaeus, 1767)
 97 *Crepidula unguiformis* Lamarck, 1822
 98 *Trivia pulex* (Solander in Gray, 1828)
 99 *Naticarius dillwyni* Payraudeau, 1826
 100 *Neverita josephina* Risso, 1826
 101 *Tonna galea* (Linnaeus, 1758)
 102 *Hexaplex trunculus* (Linnaeus, 1758)
 103 *Muricopsis cristatus* (Brocchi, 1814)
 104 *Ocenebrina edwardsi* (Payraudeau, 1826)
 105 *Thais haemastoma* (Linnaeus, 1758)
 106 *Typhinellus labiatus* (de Cristofori & Jan, 1832)
 107 *Chauvetia ventrosa* Nordsieck, 1976
 108 *Pisania striata* (Gmelin, 1791)
 109 *Pollia dorbigny* (Payraudeau, 1826)
 110 *Pollia scaber* (Monterosato, 1875)
 111 *Pollia scacchiana* (Philippi, 1844)
 112 *Cyclope pellucida* Risso, 1826
 113 *Nassarius cuvierii* (Payraudeau, 1826)
 114 *Nassarius gibbosulus* (Linnaeus, 1758)
 115 *Nassarius incrassatus* (Strom, 1768)
 116 *Nassarius unifasciatus* (Kiener, 1834)
 117 *Columbella rustica* (Linnaeus, 1758)
 118 *Mitrella scripta* (Linnaeus, 1758)
 119 *Vexillum ebenus* (Lamarck, 1811)
 120 *Vexillum granum* (Forbes, 1844)
 121 *Volvarina mitrella* (Risso, 1826)
 122 *Gibberula miliaria* (Linnaeus, 1758)
 123 *Gibberula philippii* (Monterosato, 1878)
 124 *Granulina marginata* (Bidona, 1832)
 125 *Mitra corniculum* (Linnaeus, 1758)
 126 *Clathromangalia granum* (Philippi, 1844)
 127 *Clathromangalia loiselierii* Oberling, 1970
 128 *Fehria zenetouae* Van Aartsen, 1988
 129 *Haedropleura septangularis* (Montagu, 1803)
 130 *Mangelia barashi* (Van Aartsen & Fehr-de Wal, 1978)
 131 *Mangelia multilineolata* (Deshayes, 1835)
 132 *Mangelia paciniana* (Calcara, 1839)
 133 *Mangelia secreta* (Van Aartsen & Fehr-de Wal, 1978)
 134 *Mangelia cf secreta* (Van Aartsen & Fehr-de Wal, 1978)
 135 *Mangelia stossiciana* Brusina, 1869
 136 *Mangelia striolata* Risso, 1826
 137 *Mangelia taeniata* (Deshayes, 1835)

Caecum clarkii
Carpenter, 1858

Clathromangalia granum Philippi,
1844

- 138 *Mangelia tenuicostata* Brugnone, 1868
 139 *Mangelia unifasciata* (Deshayes, 1835)
 140 *Mangelia vauquelini* (Payraudeau, 1826)
 141 *Mitrolumna olivoidea* (Cantraine, 1835)
 142 *Philbertia philberti* (Michaud, 1829)
 143 *Raphitoma* sp.
 144 *Raphitoma bofolliana* (Sullioti, 1889)
 145 *Raphitoma concinna* (Scacchi, 1836)
 146 *Raphitoma cordieri* (Payraudeau, 1826)
 147 *Raphitoma laviae* (Philippi, 1844)
 148 *Raphitoma linearis* (Montagu, 1803)
 149 *Raphitoma leufroyi* (Michaud, 1828)
 150 *Raphitoma purpurea* (Montagu, 1803)
 151 *Raphitoma* sp.
 152 *Conus mediterraneus* Hwass in Bruguière, 1792
 153 *Mathilda gemmulata* Semper, 1865
 154 *Rissoella inflata* (Monterosato, 1880)
 155 *Careliopsis modesta* (de Folin, 1870)
 156 *Chrysallida emaciata* (Brusina, 1866)
 157 *Chrysallida excavata* (Philippi, 1836)
 158 *Chrysallida intermixta* (Monterosato, 1884)
 159 *Chrysallida interstincta* (Adams, 1797)
 160 *Chrysallida pellucida* (Dillwyn, 1817)
 161 *Chrysallida* sp.
 162 *Chrysallida suturalis* (Philippi, 1844)
 163 *Chrysallida terebellum* (Philippi, 1844)
 164 *Clathrella clathrata* (Philippi, 1844)
 165 *Euparthenia bulinea* (Lowe, 1841)
 166 *Odostomella doliolum* (Philippi, 1844)
 167 *Odostomia conoidea* (Brocchi, 1814)
 168 *Odostomia erjaveciana* Brusina, 1869
 169 *Odostomia lukisii* Jeffreys, 1859
 170 *Ondina vitrea* (Brusina, 1866)
 171 *Turbonilla pusilla* (Philippi, 1844)
 172 *Turbonilla striatula* (Linnaeus, 1758)
 173 *Bulla striata* Bruguière, 1792
 174 *Retusa mamillata* (Philippi, 1836)
 175 *Retusa truncatula* (Bruguière, 1792)
 176 *Hamioea ortei* Talvera, Murillo & Templado 1987
 177 *Cylichna cylindracea* (Pennant, 1777)
 178 *Akera bullata* Muller, 1776

Bivalvia

- 179 *Nucula hanleyi* Winckworth, 1931
 180 *Arca noae* Linnaeus, 1758
 181 *Arca tetragona* Poli, 1795
 182 *Barbatia barbata* (Linnaeus, 1758)
 183 *Modiolus barbatus* (Linnaeus, 1758)
 184 *Musculus discors* (Linnaeus, 1767)
 185 *Mytilaster minimus minimus* (Poli, 1795)
 186 *Splondylus gaederopus* Linnaeus, 1758
 187 *Anomia ephippium* Linnaeus, 1758
 188 *Limatula subauriculata* (Montagu, 1808)
 189 *Lucinella divaricata* (Linnaeus, 1758)
 190 *Tellimya ferruginosa* (Montagu, 1808)
 191 *Thyasira* sp.
 192 *Chama gryphoides* Linnaeus, 1758
 193 *Galeomma turtoni* Sowerby in Turton, 1825
 194 *Cardita calyculata* (Linnaeus, 1758)
 195 *Glans aculeata* (Poli, 1795)
 196 *Glans trapezia* (Linnaeus, 1767)
 197 *Pavicardium scriptum* (Bucquoy, Dautzenberg & Dollfus, 1892)
 198 *Plagiocardium papillosum* (Poli, 1795)
 199 *Arcopagia balaustina* (Linnaeus, 1758)
 200 *Irus irus* (Linnaeus, 1758)
 201 *Venerupis geographica* (Gmelin, 1791)

Scaphopoda

- 202 *Cadulus politus* (Wood, 1842)
 203 *Dentalium dentalis* Linnaeus, 1767

Mangelia taeniata
(Deshayes, 1835)